

Aos escolares; aos universitarios; aos galegos

Manifiesto dos escolares universitarios de Galiza publicado en "El Pueblo Gallego" o 15 de marzo de 1933 e asinado en primeiro lugar por Carvalho Calero

Carvalho Calero con profesores e alumnos do colexio Fingoi en Lugo

Lanzouse á opinión o seguinte substancioso documento:

AOS ESCOLARES; AOS UNIVERSITARIOS; AOS GALEGOS: Un grupo de estudantes, cujos nomes rubran esta folla, entenden oportuno facer paladina espresión do seu pensar e do seu sentir con relación a temas de actualidade, que lles afectan, uns de inmediata maneira en canto se refiren a custións universitarias; outros indirectamente, en canto ollan a xerás problemas galegos que no campo escolar teñen a súa necesaria repercusión.

O NOSO GALEGUISMO, FUNDAMENTO DA NOSA POSICIÓN. Comenzaremos por manifestar que o

noso disgusto do presente e a nosa arela de futuro remanescen da nosa condición galeguista. Razoar no noso galeguismo sería razoar a nosa eistencia. Somos galeguistas porque somos galegos. E inda o "galegos" sobra e podemos dicir: somos galaguistas porque "somos". Xa que "sendo" na nosa circunstancia, "hic et nunc" non nos cabe outra forma de ser que a afincada na coiuntura que o destino nos concedeu senlleiro vivir, plena e fecundamente en toda e súa amplitude desenrolada. Somos galeguistas porque é a única maneira de ser reflexivamente galegos; e para un galego, ser irreflexivamente tal, xacer, como unha pedra, na coledividade galega, é unha forma de non ser.

A estas consideracións de orde esencial que xustifican o noso galaguismo, únese o coñecemento e o estudo da personalidade da nosa Terra. Na xeografía, na etnografía, na filloxía e na historia galegas acouga un espírito senlleiro que deseña o perfil dos nosos montes, que guía a man dos nosos artistas rústicos, que nutre o miolo da nosa fala e dirixe as pasadas da nosa vida. Únese tamén a triste experiencia do centralismo, que nos ten sen ferrocarrís, sin portos; que nos impón unha servidume tributaria descoñecedora do noso réxime de propiedade campesiña: que nos fai sufrir a inxusticia arancelaria e que imposibilita o agromar da nosa verdadeira cultura.

Ricardo Carvalho Calero á dereita con Alvaro Cunqueiro con motivo do nomeamento deste como Doutor Honoris Causa da USC no 1980

Embaixo, na toma de posesión como catedrático de Lingüística e literatura galega da USC no 1972

Esto último doinos, particularmente, como humildes cazadores que somos no couto cultural. Unha enxebre cultura galega. Unha enxebre cultura galega, sobre ir directamente ao enriquecemento do noso espírito -qué fin máis outo pode arelar unha cultura?- faríanos xenerosos co mundo, ao que poderíamos presentar, sorrintes e cordiás, o caristel da nosa aportación na grande festa dos labregos do espírito.

De eiquí, xa unha conclusión. Queremos unha cultura galega. E queremos que e nosa Universidade sexa, ante todo, o foco de esa cultura.

Galicia eisiste. E por eisistir, ten dereito á unha cultura propia. Pra tela, precisa un propio centro de cultura. Este ten que ser a nosa Universidade está en crisis. A nosa debe galeguizar-se. Brindándolle a posibilidade de se non converter nun museo paleontolóxico ou nun bazar de eisóticas mercadorías.

O QUE DEBE SER A NOSA UNIVERSIDADE. Aspiramos a crear unha vida universitaria auténticamente galega. Queremos que se estuden os problemas xerás tendo en conta que os que estudan son galegos. A nosa Universidade debe darlle ao país que científicamente

representa un espírito universitario; faguer investigadores e capacitarnos enteiramente pra o exercicio das nosas profesións. A nosa Universidade debe cumprir a outa misión de formar espíritoalmente ao país galego.

Como consecuencia, a nosa Universidade ha ser unha Universidade moderna. En ideal remoto, as cátedras non se proveerían por oposición. A mesma Universidade nomearía o seu profesorado, escolleitándoo ante

os máis recoñecidos prestixios. A Universidade terá de ser autónoma e bastarse a sí mesma. Nela, todas as facultades, todos os grados. Competicións efectivas do profesorado e os estudantes. Orientación ao práctico e seminarístico. Ríxida moral académica. Poucas ceremonias. Nada de folgas por motivos políticos. Asociación escolar oficial única e obrigatoria en cada Facultade, que envíe representantes ás xuntas da mesma. Fede-

Carvalho con Aurora Marco no Día Das Letras Galegas 1983. Salón de Plenos do concello de Noia. Acto organizado pola Asociación Cultural "Catavento" de Noia, que presidía Avilés de Taramancos

Á dereita cartel da representación dunha das súas obras teatrais

ración Escolar Universitaria Oficial de Estudiantes Galegos que abrangue aos escolares da Universidade, das Normas, dos Institutos das Escolas Especiais. Este organismo escolar non estaría suxeito ao réxime común de Asociacións, e a súa creación e unicidade oficial non suporía a disolución das entidades escolares hoxe existentes. Estas poderían subsistir, sin carácter oficial e suxeitas á Lei de Asociacións. Serían como partidos políticos e a Federación como un Parlamento. Creemos que de este xeito acabarían as loitas violentas escolares, resolvéndose as discrepancias democraticamente. Os estudantes católicos non terían incomedente en ingresar n-unha entidade sin prexucios (cui actuación a informaría o criterio da maioría que lograra a súa dirección) e de fins puramente universitarios. En canto á F.U.E. galega, o curso pasado acordou solicitar do Ministerio de Asociación oficial escolar obrigatoria e única, que é o que agora postulamos nós. Esta

entidade que propomos non dependería de ningunha outra escolar.

Somos tamén decididos partidarios da Residencia de Estudiantes. Na nosa Universidade ideal e imprescindible. Deportes, os máis espirituais, os máis hixiénicos, os menos violentos. Sin que a cultura do corpo roube tempo á cultura do espírito. O ensino, un dereito: non un privilexio. Facilitación aos probes do acceso á Universidade.

Cátedras especiais pra os nosos problemas galegos, sin dúbida. Loxicamente máis necesario é a nosa galegitude espiritual que leva a facer en cada disciplina un amplo pra que o noso conteña a ciencia que se estuda. O outro, conseguido isto, viría por si só. Pero mentras non se consegue o espírito a volta. Non momento actual pedimos cátedras permanentes de estudos galegos: xeografía e historia, etnografía, filoloxía e literatura.

O PROBLEMA DA FALA. Un punto esencial pra nós é a inmediata coofi-

cialidade do galego co castelán nas aulas universitarias. O respecto á nosa lingua é unha elemental existencia de cortesía e civilización. Pol-o demais nós, pra sentir a continuidade de Galicia, no tempo e no espazo, necesitamos do espazo, necesitamos do idioma. A fala: eis a nosa capitá, eis o noso guieiro. Credo n-unha cultura galega temos que conceder ao problema da lingo a máisima importancia.

A cooficialidade estaría ben regramentada con arreglo a unhas bases que apenas variarían das formuladas en 1931 pol-a "Asociación Profesional de Alumnos de Derecho", aceptadas integramente pola F.U.E. o mesmo ano, e modificadas restritivamente pra o noso punto de vista, o presente pol-a mesma entidade. Implantaríase un réxime de ampla tolerancia e sólida garantía pra as dúas lingoas. Habería cátedras de cultura galega en galego i-en castelán: as segundas terían por ouxeto facilitar o coñecimento de Galicia ao forasteiros, e ostentarían carácter de cursos independentes. No resto de cátedras o profesor e o alumno terían dereitos a se espresar en calquera das dúas falas. Igual liberdade existiría no seo das Asociacións oficiais de estudantes e nos organismos reitores da vida universitaria.

Estes son, en síntesis, os nosos anxeos pol-os que nos propomos traballar. Mais vulgamos, desde logo, que pra chegar ao conseguimento total dos nosos propósitos, Galicia ten de vivir organizada de xeito que se recoñeza a súa personalidade xurídica. N-

Xuntanza con escritores e escritoras en Santiago de Compostela

Na foto inferior intervindo nun acto académico

unha Galicia abafada pol-o centralismo, a Universidade que soñamos non podería erguer o seu ideal perfil. Por elo somos partidarios de que Galicia se acolla ao artigo 12 da Constitución da República. Non estamos conformes co réxime constitucional no que se refire ao insino: pero coidamos, sin embargo, que o noso programa inmediato é de feito realizábel dentro do Estatuto votado pol-os Concellos galegos no salón de actos da Facultade de Medicina.

MEDIOS PRA CONQUERIR AS NOSAS ARELAS. Medios pra conquistar as nosas arelas? Apoio decidido i efectivo á campaña pro Estatuto Galego. Presións constantes nas Asociacións Escolares e nos organismos universitarios. Denuncia de calquera trato de desigualdade de que se faga vítima ao que represente galeguismo universitario. Colaboración con aquelas entidades escolares, culturais ou políticas que tendan a galeguizar o insino. Ruptura e loita implacable coas que se opoñan a ela ou representen un obstáculo no vieiro cara ese fin.

PUNTOS CONCRETOS DAS NOSAS ASPIRACIÓNS. En resumo unha fórmula estremadamente com-

primida, eis as nosas aspiracións inmediatas:

1. Autonomía de Galicia
2. Independencia universitaria con relación a Madrid.
3. Federación Oficial Escolar Universitaria única e galega.
4. Igualdade de dereitos pra o galego en relación ao castelán.
5. Establecemento de cátedras permanentes de cultura galega.

De momento, abóndanos con ceibar ao vento estas verbas, que son a expresión de un degaro limpo, afervoado, insobornable e forte de loitar sen lecer até o conseguimento do noso ideal: A galeguización na Universidade galega.

Ricardo Carvalho Calero, estudante de Filosofía; Xosé A. Rodríguez Tenreiro, estudante de Ciencias; Xurxo Loureiro Fernández, estudante de Filosofía; Francisco Ugalde Fernández, estudante de Ciencias; César González Seco, estudante de Dereito; Josep Forteza-Rei Forteza, estudante de Meiciña; Carlos Tobío Fernández, estudante de Dereito; Manuel Rial Martínez, estudante de Ciencias; Germán García Avila, estudante de Farmacia; Pere Josep Liquier Serra, estudante de Meiciña; Manoel Santos Rivera, estudante de Dereito; Alfonso

Fraga, estudante de Ciencias; Francisco Fernández del Riego, estudante de Dereito; Álvaro Cunqueiro Mora, estudante de Filosofía; Raimundo Aguiar Álvarez, estudante de Dereito; Xaquín Lourenzo Fernández, estudante de Filosofía; Xaquín Caamaño López, estudante de Farmacia; Isidro Suárez Paz, estudante de Ciencias; Xosé Martínez López, estudante de Filosofía; Xosé Pla Fernández, estudante de Meiciña; Xan Brañas Cancelo, estudante de Dereito; Enrique Morales Sánchez-Guerra, estudante de Farmacia; Severiano Aguiar Álvarez, estudante de Meiciña; Constantino Cancio Díaz, estudante de Farmacia; Pedro Brañas Cancelo, estudante de Ciencias ■